

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
Etapă județeană, 12 decembrie 2015
SECȚIUNEA DE EXERCİȚIU – clasele a VII-a și a VIII-a
REZOLVARE

SUBIECTUL 1: Lau

1.

- (a) mâna sa = limana
- (b) ochiul său = maana
- (c) tatăl său = maa nia
- (d) copilul meu = mwela nau

2.

PASUL 1

Observăm că, în exemplele date, apar trei categorii de substantive:

- substantive care exprimă grade de rudenie: *tată, frate, copil*;
- substantive care exprimă părți ale corpului: *mână, ochi, spate*;
- substantive abstracte: *moarte, cuvânt*.

PASUL 2

Observăm că în sintagmele *limagu* = mâna mea, *maagu* = ochiul meu, *baelagu* = cuvântul, meu, *burigu* = (în) spatele meu, *sasigu* = fratele meu se repetă segmentul *-gu*, iar de aici deducem că *-gu* = meu, mea (fără diferențe de gen).

Din segmentarea *maa-gu* = ochiul meu și folosind informația din notă, deducem că, în sintagma *maa nau* = tatăl meu, *nau* = meu. De asemenea, în *mwela nia* = copilul său, *nia* = său.

PASUL 3

Analizăm modul în care se exprimă posesia pentru aceste categorii de substantive:

- pentru gradele de rudenie, avem două posibilități:
 - a. printr-un segment atașat substantivului: *sasi-gu* = fratele meu;
 - b. printr-un cuvânt independent: *maa nau* = tatăl meu, *mwela nia* = copilul său;
- pentru părțile corpului, posesia se exprimă printr-un segment atașat substantivului: *lima-gu* = mâna mea, *maa-gu* = ochiul meu, *huri-gu* = (în) spatele meu;
- pentru substantivele abstracte, posesia se exprimă printr-un segment atașat substantivului: *maela-na* = moartea sa, *baela-gu* = cuvântul meu.

3. *Sasigu* se poate reda nu numai prin *fratele meu*, ci și prin *frate-meu* sau *frati-miu*. Analizând cele două posibilități de a traduce în română structura *sasigu* din lau, constatăm că aceasta se aseamănă mai mult ca structură cu *frate-meu* sau *frati-miu*, în care cuvântul exprimând posesia nu este independent, ci este atașat substantivului.

SUBIECTUL 2: Solresol

- 1.
 - a. Reláá ladore rere laredola la dolasollá.
 - b. La ladoré solmi do domiremi resól refaredo fasolsolre.
 - c. La resimire fasi fasolsoldo do mimi domiresi resí faresimi soldorela fasi.
- 2.
 - a. Eleva aude pisicile.

- b. Surorile grase cumpără dulapurile mele.
- c. Câinii săi negri nu vor vedea niciodată pisica cea mai mică.

3. Comparăm exemplele următoare sub aspectul cuvintelor care se repetă:

1. La ladore misol do **domiremi** redo faresimi laredosol.
Profesorul bun nu **vede** pisica mea albă.
4. Refă **resimire** mimi **domiremi** la faresire fasi miresolla.
Frații lor vor vedea câinele foarte mic.
5. La **resimiree** dosolsolfa fasi do rere ladorela la refaredo fasi resolsolfa.
Sora cea mai slabă nu a vândut dulapul foarte vechi.

Putem deduce faptul că ordinea cuvintelor în solresol este: Subiect – Verb – Obiect.

Verbul

Analizăm exemplele:

1. La ladore misol **do domiremi** redo faresimi laredosol.
Profesorul bun nu vede pisica mea albă.
2. Remii residosi **rere domiresi** resóol ladore.
Mama ta a auzit profesoarele noastre.
3. La ladomi lasolremi **laredola** solla la dolasolla misol fasi.
Elevul mare cumpără tot timpul tortul cel mai bun.
4. Refă resimire mimi domiremi la faresire fasi miresolla.
Frații lor vor vedea câinele foarte mic.
5. La resimiree dosolsolfa fasi **do rere ladorela** la refaredo fasi resolsolfa.
Sora cea mai slabă nu a vândut dulapul foarte vechi.

Observăm că:

- negația se marchează prin particula **do** înaintea verbului;
- timpul prezent nu se marchează, trecutul se marchează prin **rere**, iar viitorul prin **mimi**;
- forma verbului nu se schimbă în funcție de persoană și număr.

Substantivul

Analizând exemplele date, putem observa faptul că:

- adjectivul pronominal posesiv apare înaintea substantivului, iar atunci când adjectivul pronominal posesiv lipsește, apare articolul hotărât *la*;
- adjectivul apare după substantiv (prin analogie, putem deduce că adverbul apare după verb);
- forma de plural a substantivelor este marcată prin accentuarea ultimei vocale din cuvânt, iar corespondentul feminin al unui cuvânt (de exemplu, nume de profesie sau grade de rudenie) se formează prin dublarea ultimei vocale; femininul plural se formează prin dublarea și accentuarea ultimei vocale;

Exemplu: resimire – frate, resimiree – soră
 resimire – frați, resimiree – surori

- dacă substantivul este precedat de un adjectiv pronominal posesiv, acesta va primi mărcile de feminin și plural, iar substantivul va rămâne invariabil

Exemplu: redo resimire – fratele meu
 redoo resimire – sora mea
 redó resimire – frații mei

Adjectivul

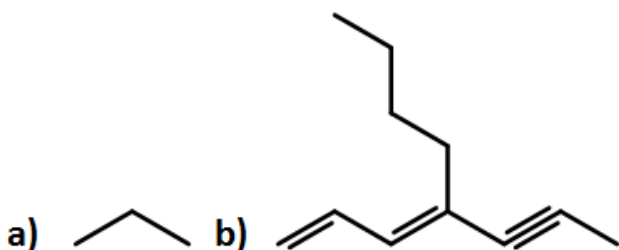
- este invariabil;
- forma „foarte + adjectiv” se exprimă în solresol prin „fasi + adjectiv”, iar forma „cel mai adjectiv” se exprimă prin „adjectiv + fasi”;
- adjectivul pronominal posesiv are formele:
 - redo – meu/mea
 - remi – tău/ta
 - resi – lor
 - resol – nostru
 - refa – său/sa, rela – vostru (pe care le putem deduce: re+do = meu/mea, re+mi = tău/ta, re+fa = său/sa, re+sol = nostru/noastră, re+la = vostru/voastră, re+si = lor).

Se remarcă faptul că antonimul cuvintelor în solresol se formează prin scrierea în ordine inversă a notelor ce alcătuiesc cuvântul: La-Do-Re-La = a vinde, La-Re-Do-La = a cumpăra.

SUBIECTUL 3: Hidrocarburi

1. 1-e, 2-a, 3-g, 4-c, 5-b, 6-h, 7-f, 8-i, 9-d, 10-j

2.

3.

a. 5-etil-2,2-dimetilhept-5-en-3-ină

b. hepta-3,4-dien-1,6-diină

c. 3,3-dietilpent-1-en-4-ină

4. Explicații:

I. Denumirile se pot grupa după terminație:

butan

2,2-dimetil-3-pentină

2-butenă

etan

2-etil-5-metilhexa-1,5-dien-3-ină

2-metilpenta-1,4-dienă

2,3-dimetilhexan

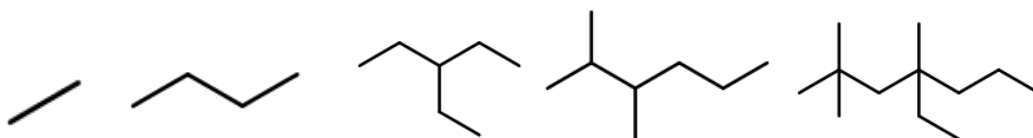
4-propilhepta-3-en-1,5-diină

3-etilpentan

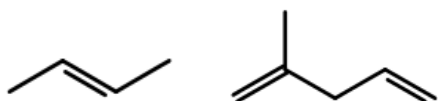
4-etil-2,2,4-trimetilheptan

De asemenea, reprezentările se pot grupa după structură astfel:

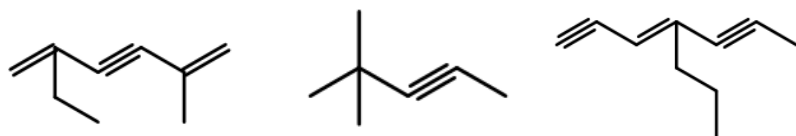
– cu structură simplă (o linie):

– cu structură complexă dublă (două linii):

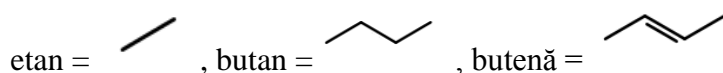
– cu structură complexă dublă și triplă (trei linii):

II. Se compară denumirile și reprezentările următoare:
etan, butan, butenă

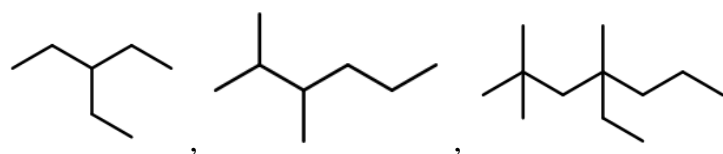

De aici rezultă că:

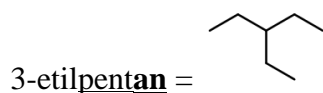

III. Analizăm grupul **-an** și observăm că putem grupa hidrocarburile rămase în funcție de complexitatea denumirii și a reprezentării:

3-etilpentan 2,3-dimetilhexan 4-etil-2,2,4-trimetilheptan

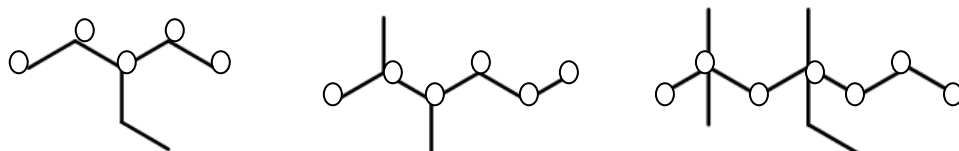

Astfel,

Observații:

– numărul din fața denumirii indică poziția ramificației, numărând fiecare capăt:

– segmentele -pent-, -hex-, -hept-, din rădăcina denumirii, indică numărul de capete:

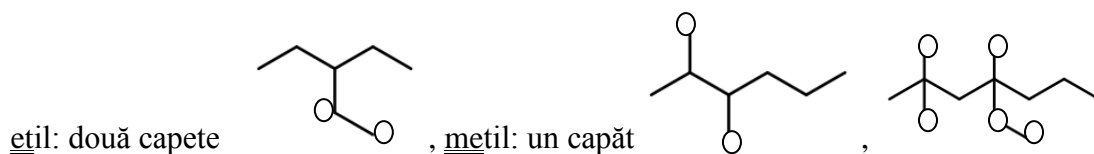
-pent- = cinci capete

-hex- = șase capete

-hept- = șapte capete

– prin analogie, *et-* = două capete, *but-* = patru capete;

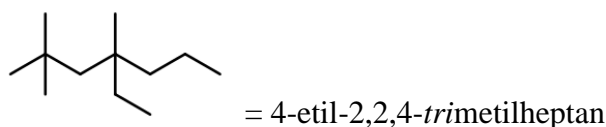
– numele ramificațiilor:

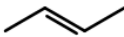

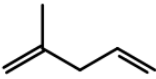
- Ramificațiile au același nume ca denumirea hidrocarburii, doar că *-an* se schimbă în *-il*;
- *-di-* = doi, *-tri-* = trei (însemnând câte astfel de ramificații sunt în reprezentare);
 - denumirea se face prin menționarea poziției (în ordine crescătoare: 2,3,4 etc.) ramificației în ordinea descrescătoare a tipului de ramificație: etil > metil sau în ordine alfabetică.

Regula1:

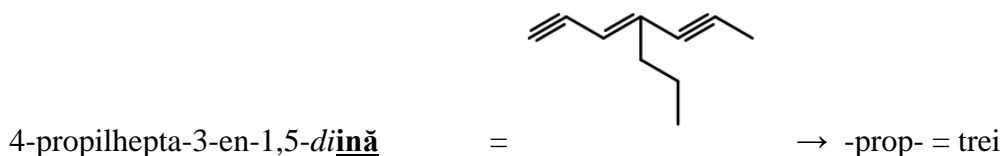
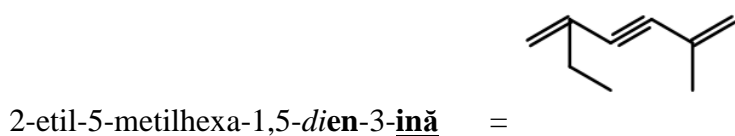
numărul poziției ramificației + numărul de ramificații de același tip (pentru 1 se omite) + denumirea ramificației în funcție de numărul de capete + numărul capetelor liniare + numărul poziției structurilor complexe + numărul de structuri complexe + terminația corespunzătoare pentru structură. Numerele se separă prin virgule, iar restul structurilor, prin cratime:

IV. Analizând grupul terminat cu **-enă** și știind faptul că 2-butenă = , atunci

2-metilpenta-1,4-**dienă** = , denumire care respectă ordinea de mai sus: numărul poziției ramificației (2) + numărul de ramificații de același tip + denumirea ramificației în funcție de numărul de capete (metil) + numărul capetelor liniare (penta) + numărul poziției structurilor complexe (1,4) + numărul de structuri complexe (*-di-*) + terminația corespunzătoare pentru structură (*-enă*).

V. Analizând grupul terminat cu **-ină**, se poate observa că:

Regula2: În cazul în care într-o structură complexă apare atât o reprezentare dublă, cât și una triplă, ordinea în denumire este crescătoare (poziția structurii duble, urmată de poziția structurii triple): 2-etil-5-metilhexa-1,5-dien-3-**ină**. (sau ordinea este alfabetică).

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
Etapa județeană, 12 decembrie 2015
SECȚIUNEA DE EXERCİȚIU – clasele a VII-a și a VIII-a
BAREM

SUBIECTUL 1: Lau

1. Se acordă câte 3 puncte pentru fiecare traducere corectă (3 p. x 4 = 12 p.). Nu se acordă punctaj parțial.

2. Cele 12 puncte se acordă astfel:

- 2 puncte pentru identificarea celor trei clase de substantive;
- 2 puncte pentru identificarea segmentelor și a cuvintelor care exprimă posesia;
- 2 puncte pentru explicitarea modului în care se exprimă posesia cu fiecare clasă de substantive;
- 6 puncte pentru redactarea clară, corectă, logică, a explicației.

3. Se acordă 4 puncte pentru indicarea celeilalte variante de traducere și 4 puncte pentru formularea unei explicații legate de asemănările și/sau deosebirile dintre lau și română.

SUBIECTUL 2: Solresol

1. Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare propoziție tradusă corect (2p. x 3 = 6p.).

2. Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare propoziție tradusă corect (2p. x 3 = 6p.).

3. Cele 18 puncte se acordă astfel:

- 0,5 p. pentru observația că fiecare cuvânt e alcătuit din notele muzicale;
 - 1 p. pentru observarea faptului că articolul hotărât este omis în cazul existenței adjectivului pronominal posesiv;
 - 3 p. pentru identificarea topicii corecte;
 - 4 p. pentru indicarea modului de formare a pluralului și a femininului;
 - 2 p. pentru observarea faptului că dacă există adjectiv pronominal posesiv, terminațiile de plural și feminin sunt primite de adjectiv;
 - 2 p. pentru indicarea corespondentelor lui „foarte” și „cel mai” în domeniul adjectival;
 - 1,5 p. pentru descrierea modului de formare a negației și a timpurilor verbului;
 - 2 p. pentru observația că verbul și adjectivul sunt invariabile în funcție de persoană, număr, gen;
 - 1 p. pentru observarea regulii de formare a adjectivelor pronominale posesive;
 - 1 p. pentru observarea regulii de formare a antonimelor.
- Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice.

SUBIECTUL 3: Hidrocarburi

1. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare corespondență găsită corect (1 p. x 10 = 10 p.).

2. Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare reprezentare corectă (2 p. x 2 = 4 p.).

3. Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare denumire corectă a hidrocarburilor (2 p. x 3 = 6 p.).

4. Se acordă 10 puncte pentru explicații:

- 4 puncte pentru identificarea sufixelor *-an*, *-enă*, *-ină*, *-il* (1 p. x 4 = 4 puncte);
- 4 puncte pentru identificarea celor două reguli privind ordinea în denumirea hidrocarburii (2p x 2 = 4 puncte);
- 2 puncte pentru o explicație clară și schematică din care să rezulte pașii rezolvării;

Nu se punctează folosirea terminologiei din chimie sau a celei lingvistice.